Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Opgericht op 12 november 1974
Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

KringNieuws

Hart voor Historie

Colofon

47e jaargang, nummer 3, juli 2021
KringNieuws verschijnt minimaal 8x per jaar

Secretariaat:
Koestraat 65, 4931 CR Geertruidenberg
Telefoon: 06 38825668.
E-mail:
info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl,

Redactie:
John François

Kopij voor KringNieuws
john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:
01 oktober 2021

Druk: Ergon, grafimedia te Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

Excursie 2021 1/5
Programma excursie 6
Inschrijf formulier 7
Tentoonstelling en werkgroep ZOOM 8
Vorderingen model "Stad Geertruidenberg" 9
Divers nieuws/agenda 10

Bezoek onze website!
Ga naar:
www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht
www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:
Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

UITNODIGING VOOR DE DAGEXCURSIE NAAR WIJK BIJ DUURSTEDE EN UTRECHTSE HEUVELRUG

Wapen van de gemeente Wijk Bij Duurstede

Datum: zaterdag 25 september 2021.
Tijd: 8.30 uur vertrek vanaf de Markt nabij café 'Huis ten Bos' te Geertruidenberg.
Terugkeer in Geertruidenberg: ca. 17.00 uur
Aanmelden: vóór 16 augustus 2021 via het bijgevoegde aanmeldformulier.

Met veel plezier nodigt het Bestuur van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' haar leden uit voor de jaarlijkse excursie, op zaterdag 25 september 2021, ditmaal naar het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (kastelen en buitenplaatsen) en vestingstad Wijk bij Duurstede (per luxe touringcar maximaal 50 personen, vol=vol)
Introducees zijn welkom maar leden hebben uiteraard voorrang.

Geschiedenis Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug:
De Utrechtse Heuvelrug is een stuwwal die is ontstaan in de voorlaatste ijstijd, het Saalien, zo'n 150.000 jaar geleden, geologisch gezien gisteren. De Heuvelrug bestaat vooral uit bos, afgewisseld met weilanden, akkers, heidevelden en zelfs een paar stuifzanden. Het hoger gelegen deel van de Heuvelrug (hoger dan 30 meter boven NAP) strekt zich uit van Amersfoort tot aan de Grebbeberg bij Rhenen. Deze rug wordt doorsneden door de A12 en de Darthuizerpoort bij Leersum, een voormalig ijssmeltwaterdal.
De geschiedenis van de Utrechtse Heuvelrug staat in het landschap gegrift. Niet alleen in de natuur, maar ook in de cultuur. Over de Heuvelrug verspreid vind je vele bouwwerken: van de historische grafheuvels bij Soest tot de vele landgoederen en kastelen die overal terugkomen. Ze vertellen het verhaal van de vroegere bewoners van de Heuvelrug.

Grafheuvels
De vondst van gereedschap van vuursteen bij Rhenen laat zien dat de eerste bewoners al zo'n 150.000 jaar geleden op de Heuvelrug neerstreken. Pas veel later laten bewoners de eerste nu nog zichtbare sporen na in het landschap: de grafheuvels rond Soest uit 2500 – 2000 v.Chr. zien we nu als lichte glooiingen in het landschap terug.

Engdorpen
In de Middeleeuwen ontstonden aan de rand van de heuvelrug de zogeheten 'engdorpen': boerengemeenschappen die rond een centraal plein (de 'brink') hun boerderijen en akkers bouwden. In Soest, Baarn, Amerongen, Leersum en Doorn kun je die centrale pleinen en soms zelfs ook de oude boerderijen nog terugvinden.

Verdedigingswerken
Al sinds de Romeinse tijd wordt er voor, en óp de heuvelrug gevochten. Dat heeft alles te maken met het landschap en de strategische ligging. De Romeinse rijksgrens, de Limes, is er aangelegd. Een grens die het midden van het land in oost-westelijke richting verbindt met enerzijds Nijmegen en anderzijds de kust bij Katwijk. In latere tijden is er ter verdediging van 'Holland' de Nieuwe Hollandse Waterlinie aangelegd, werelderfgoed in spé !
Ook Napoleons mannen lieten hun oog op de heuvelrug vallen: gekwartierd in de bossen bij Zeist bouwden zij de bekende Pyramide van Austerlitz. De Grebbelinie ligt er; een linie die in de Tweede Wereldoorlog heftig bevochten is. En ook het latere vliegveld Soesterberg dat onder andere een belangrijke rol heeft gespeeld tijdens de Koude Oorlog toen de Amerikanen er de dienst uit maakten. Tegenwoordig is die militaire geschiedenis op een spannende en interactieve wijze terug te terug te vinden in het Nationaal Militair Museum.

Landgoederen en buitenplaatsen
Eind 17e eeuw ontdekten ook de rijke kooplieden de Utrechtse Heuvelrug. Ze bouwden er hun buitenhuis om er 's zomers de stank en drukte van de stad te kunnen ontvluchten. Eerst nog als boerderijen met een herenkamer ('hofstedes'), maar vanaf het eind van de 17e eeuw als luxe landgoederen met sierlijke tuinen en bossen.
Verdeeld over de Heuvelrug liggen honderden kastelen, versterkte huizen en historische buitenplaatsen. De Heuvelrug kent de grootste dichtheid aan buitenplaatsen van Nederland; volgens sommigen zelfs meer dan er langs de Loire in Frankrijk te vinden zijn. De meeste van deze prachtige gebouwen met bijbehorende tuinen, bossen en landerijen liggen in gordels dicht bij elkaar. De 'Stichtse Lustwarande' langs de weg tussen Rhenen en De Bilt is een prachtige aaneenschakeling van zulke landgoederen. Langs de – door Jacob van Campen in 1647 ontworpen – 'Wegh der Weegen' tussen Utrecht en Amersfoort liggen ook de nodige buiten- huizen. Deze 'landgoederenzone' ziet er door toevoegingen uit latere jaren weer heel anders uit dan alle andere zones. En die variatie maakt het juist zo uniek. Er zijn nog veel meer plekken waar deze bijzondere combinatie tussen natuur en cultuur te vinden is.

Geschiedenis vestingstad Wijk bij Duurstede
De gemeente telt 23.927 inwoners (1 januari 2021, bron: CBS) op een oppervlakte van 50,3 km² waarvan 2,68 km² water. Door en langs Wijk bij Duurstede stromen de waterwegen Nederrijn, Lek, Kromme Rijn en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Nieuwe nederzetting
Na de verwoesting en plundering van de bekende handelsnederzetting Dorestad door de Vikingen in 863, ontstond bij het ten ondergegane Dorestad een nieuwe nederzetting. Deze nederzetting was waarschijnlijk het gevolg van een heroriëntatie van de overgebleven bewoners in de streek op het boerenbedrijf. De kern ervan lag net buiten de huidige oude stad, ten noorden van de Steenstraat rondom een in de tiende eeuw gestichte kerk. Het machtsvacuüm dat de Vikingen na hun vertrek achterlieten werd ingevuld door lokale heren, maar onder koning/keizer Otto I werd de kerkelijke en keizerlijke hiërarchie in de streek langzaam hersteld. In een lijst van goederen opgesteld door de Utrechtse kerk in 948 wordt voor het eerst de nederzetting Wijk genoemd. Naast de Utrechtse kerk bezat de keizer in de omgeving talrijke goederen. Deze goederen werden door keizer Otto III geschonken aan de Keulse aartsbisschop Heribert die dit bezit wist uit te breiden via particuliere schenkingen. Hij schonk alles aan de abdij van Deutz bij Keulen. De abdij raakte tijdens de investituurstrijd in financiële moeilijkheden en stootte haar goederen die het verst van de abdij waren gelegen af. Koper was graaf Otto II van Gelre. De Utrechtse bisschop verzette zich hiertegen, maar wist enkel te bereiken dat er geen versterkt huis in de omgeving van Wijk gebouwd zou worden.

Stadsstichting
Na de dood van de bisschop kwam dat versterkte huis er toch. Rond 1270 werd de donjon Duurstede gebouwd. In 1300 werd het nederzettingsgedeelte van Wijk behorend tot de heer van Duurstede tot stad verheven. De stichting behelsde slechts de noordwestelijke helft van de huidige oude stad. De grens werd gevormd door de Singel en het water op de

huidige lijn Plantsoensteeg/Kerkstraat /Mazijk. In de periode 1350 en 1400 werd het gedeelte tussen deze lijn en de rivier de Lek bij de stad getrokken. Een groot deel van het nieuwe gedeelte werd benut voor stichtingen van de heer van Duurstede: het vrouwenklooster en het gasthuis. In 1444 woedde er een grote stadsbrand die een groot deel van de stad in as legde. De stedelijke groei kreeg vanaf 1459, na de dood van de laatste telg uit het geslacht Abcoude, Jacob van Gaasbeek, een grote impuls. Wijk bij Duurstede was in handen gekomen van de Utrechtse bisschop, David van Bourgondië. De stad Utrecht was hem vijandig gezind en David koos Wijk bij Duurstede als zijn residentiestad. Dit had grote bouwactiviteiten tot gevolg, onder andere het kasteel, de kerk, de Nederhof en de Munt. Wijk bij Duurstede was aan zijn gouden eeuw begonnen, die na 1528 echter snel zijn glans verloor doordat de Utrechtse bisschop de wereldlijke macht moest overdragen aan Karel V.

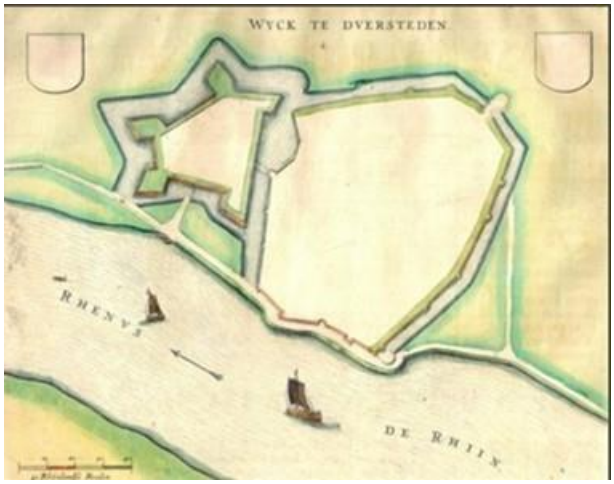

Stagnatie

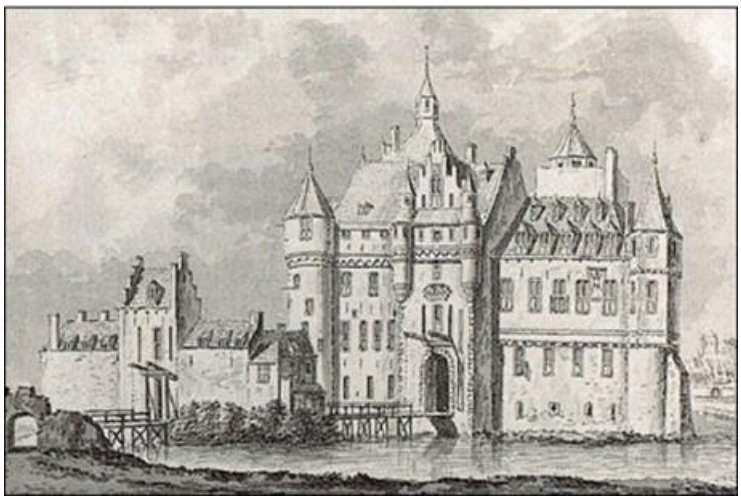

A. Rademaker: Voorzijde Kasteel Duurstede, 1665

De Reformatie sloeg in Wijk bij Duurstede nauwelijks aan. Het overgrote deel van de bevolking bleef katholiek. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog had Wijk bij Duurstede als vestingstadje nog enige militaire waarde, maar nadien werd het niet meer van strategisch belang geacht. Tijdens het rampjaar 1672 werd het niet in staat van verdediging gesteld, waarop het stadsbestuur geen andere oplossing zag dan de stad vrijwillig aan de Fransen over te dragen. De Franse bezetting betekende een nog grotere verslechtering van de economische toestand. Economisch verkeerde het stadje namelijk al tientallen jaren in een diep dal. De pest in 1636 had de bevolking bijna gehalveerd en de nijverheid een enorme klap gegeven. Pas halverwege de negentiende eeuw bereikte Wijk bij Duurstede weer het inwonertal dat het voor 1636 bezat en vanaf die tijd werd de economische stilstand omgezet in langzame vooruitgang, vooral door de komst van enkele steenfabrieken. In vergelijking met de rest van Nederland bleef de groei echter beperkt, bijna minimaal.

Negentiende en twintigste eeuw

Vanaf het einde van de negentiende eeuw werd de bebouwing buiten de singel uitgebreid, zij het op kleine schaal. Deze kleinschalige groei hield aan tot na de Tweede Wereldoorlog. In de jaren zestig van de twintigste eeuw kwamen grootschalige plannen op tafel en had men de ambitie om te groeien van 3000 naar 30.000 inwoners. Een ambitie die weliswaar niet gehaald werd, maar wel leidde tot de bouw van vijf uitbreidingswijken: De Engk (1966-1969), De Heul (1971-1976), Noorderwaard (1977-1985), De Horden (1980-1994) en De Geer (1996-heden). In 1996 werden de gemeenten Cothen en Langbroek bij Wijk bij Duurstede gevoegd.`

Het kasteel stamt uit de dertiende eeuw, toen een geslacht van Abcoude het slot

Duurstede in leen ontving van de graaf van Bentheim. Via vele handen kwam het kasteel uiteindelijk in het bezit van de bisschoppen van Utrecht.

Hofdijk: Kasteel Duurstede, 1860

De vierkante toren

De vierkante toren, de donjon, was ooit het begin van het kasteel. Hij stamt uit de dertiende eeuw. De ingang van de toren lag vroeger op de eerste verdieping, die alleen met een ladder bereikbaar was. Dit was uiteraard bewust zo gedaan, om de veiligheid van de bewoners te garanderen. De vertrekken op de verschillende verdiepingen waren er op ingericht om in geval van een belegering een langdurig verblijf aan de inwoners te kunnen bieden.

Bourgondische toren

De ronde toren wordt de Bourgondische toren genoemd, omdat hij werd gebouwd door bisschop David van Bourgondië; dat was in de vijftiende eeuw. David van Bourgondië werd in 1456 bisschop van Utrecht. Hij was een zoon van Philips de Goede. De bisschop bewoonde het kasteel van 1470 tot 1496. Hij was een pronkzuchtig man, die niet alleen liefde voor mooie kunstzinnige dingen koesterde, maar ook de wetenschap een groot hart toedroeg. Vele toenmalige grootheden uit artistieke en wetenschappelijke kringen werden door hem op het kasteel ontvangen.

De schaduwzijde van deze bisschop was dat hij wreed kon zijn voor zijn tegenstanders. Voor martelingen van zijn vijanden schrok hij niet terug.

Na in het bezit geweest te zijn van de Utrechtse bisschoppen kwam kasteel Duurstede, dat nog tot circa 1530 bewoond werd, in het bezit van keizer Karel V. In de volgende eeuwen verviel het slot langzaamaan tot ruïne, mede dank zij verwoestingen door de Fransen in 1672/3. Na deze tijd kwam het kasteel in handen van de Staten van Utrecht, maar rond 1840 blijkt het slot Duurstede in handen te zijn van J.H. Baron van Lijnden. Hij schonk de ruines aan de stad Wijk bij Duurstede, onder voorwaarde dat het complex een openbaar wandelpark zou worden.

Foto Ben Hendriks: Kasteel Duurstede, 1982

Opgravingen op het kasteelterrein

In 1943 werden opgravingen op het kasteelterrein verricht. Daarna werd de sterk in verval verkerende vierkante toren geconsolideerd. De ronde Bourgondische toren werd zodanig gerestaureerd dat aan het gebouw een nuttige functie kon worden gegeven. De toren wordt nu als een museum gebruikt. Het grondvlak van het kasteel werd opgemetseld, zodat de bezoeker van de kasteelresten een goede indruk krijgt van de omvang die kasteel Duurstede vroeger heeft gehad.

Ligging

Het kasteelpark ligt juist ten zuiden van de oude stad Wijk bij Duurstede en grenst binnen zijn wallen aan de Lekdijk. Vanuit het mooie centrum van het stadje is het slechts een korte wandeling naar het park.

Programma excursie:

In een comfortabele touringcar, van het Touringcarbedrijf DUTAX rijden we naar Driebergen-Rijsenburg. Daar starten we onze excursie in het fraaie Restaurant Het Wapen van Rijsenburg, gelegen aan een pittoresk kerkplein, met een heerlijk kopje koffie/thee met gebak.

Er wordt twee maal koffie/thee geschonken, andere of meer consumpties zijn voor eigen rekening!

Restaurant Wapen van Rijsenburg, Hoofdstraat 83 Driebergen-Rijsenburg.

Na de koffietijd is inmiddels onze gids mevrouw Werkhoven, docente geschiedenis, bij ons aangesloten. Zij is vandaag onze gids tijdens rondtoer door het Nationale park Utrechtse Heuvelrug, waarbij in het algemeen stil gestaan zal worden bij de rijke historische geschiedenis van het gebied en bij de vele bijzondere kastelen en buitenplaatsen. Het gebied is zo groots en indrukwekkend dat het onmogelijk is alle bijzonderheden te bezoeken. Wij vertrouwen er echter op, dat de rondtoer u zal inspireren om een later tijdstip nogmaals een bezoek te brengen aan dit Nationaal Park.

Kasteel Sandenburg

Poortgebouw De Ruiterberg

Kasteel Beverweert

Enkele kastelen die we hopen te zien zoals hierboven weergegeven. In een op internet gevonden kastelen route (ongeveer 40 Km) staan er meer dan 20 aangegeven.

Na de rondtoer is het tijd voor een heerlijke lunch in restaurant De Engel (30 personen begane grond) en in Eethuys Dorestad (20 personen 1e verdieping), beiden gelegen aan de historische Markt, resp. nr's . 26 en 11B, in Wijk bij Duurstede. De keuze voor twee restaurants te lunchen heeft alles te maken met de bekende coronamaatregelen.

Restaurant De Engel

Eethuys Dorestad

Voor de lunch hebben we het volgende in gedachten:
12 uurtje:
Kopje tomatensoep
Sandwich met vlees of vis
Kroket op brood
(in totaal 2,5 broodje p.p.)
2 consumpties (koffievariaties, frisdrank, huiswijn, bier)

Consumpties die vallen buiten dit menu komen voor eigen rekening en moeten ter plaatsen worden afgerekend !!!!

De verdere middag brengen we door in de vestingstad Wijk bij Duurstede. Zoals gebruikelijk bieden wij u de mogelijkheid het historisch stadje te leren kennen onder leiding van een VVV-stadsgids. De start van de rondwandeling is bij Markt 24, het pand waar de VVV is gevestigd. De rondwandeling met gids duurt ongeveer 1,5 uur. Daarna is er nog 1,5 uur voor vrije tijd in het mooie Wijk bij Duurstede met haar vele winkeltjes en terrassen.
We bieden u deze keer echter ook de mogelijkheid de stad individueel of in kleiner groepsverband te verkennen aan de hand van een door ons opgesteld uitgebreid informatieboekje. Deze optie biedt u de gelegenheid de rondwandeling en de zogenaamde vrije tijd te combineren.

De markt Wijk bij Duurstede

Indruk bezienswaardigheden Wijk bij Duurstede

De markt Wijk bij Duurstede vanuit andere richting

Kasteel (ruïne) Wijk bij Duurstede

Programma-tijdschema:

8:30 uur:	Vertrek op de Markt nabij café 'Huis ten Bos'.
Ca. 09:30 uur:	Aankomst bij Restaurant Wapen van Rijsenburg, Hoofdstraat 83 Driebergen-Rijsenburg.
09:30.-10:15 uur:	In Restaurant Wapen van Rijsburgen, kopje koffie/thee met gebak.
10.15- 12.00 uur:	Rondtoer door het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, (Kastelen en Buitenplaatsen) o.l.v. een gids.
12:00- 13:30 uur:	Lunch in Restaurant De Engel (30 p.) en Eethuys Dorestad (20p) resp. Markt 26 en 11B Wijk bij Duurstede
13:30-15:00 uur	Rondwandeling door het historisch stadje Wijk bij Duurstede o.l.v. een gids of individueel/groepsverband zonder gids en met een informatieboekje.
15:00 uur:	Vrije tijd
16:00 uur:	Vertrek naar Geertruidenberg. (dringend verzoek om tijdig, dus voor 16.00 uur, aanwezig te zijn bij de bus, de bus vertrekt om 16.00 uur)
Ca. 17:00 uur:	Aankomst in Geertruidenberg.

Het maximale aantal deelnemers bedraagt 50 personen. De aanmeldingen worden in volgorde van binnenkomst geboekt, waarbij uiteraard zoals gebruikelijk onze leden en hun partners voorrang hebben op de introducés.

Meldt u zich daarom zo snel mogelijk aan door bijgaand inschrijfformulier ingevuld in te leveren. De uiterlijke inschrijfdatum is 16 augustus.

Attentie:
In het programma is geen collectief bezoek aan een museum opgenomen. Dit jaar is gekozen voor een rondtoer met de bus door een historisch rijk gebied met daarbij een rondleiding door de historische plaats Wijk bij Duurstede. Er bevindt zich in Wijk bij Duurstede een (klein) museum. Deze is mogelijk die dag op eigen initiatief te bezoeken. Hierbij merken we op dat de entreekosten voor eigen rekening zijn. Wanneer u in het bezit ben van een museumjaarkaart is het mogelijk dat u daar gebruik van kan maken.

De prijs voor leden: € 48,00 pp
De prijs voor niet-leden/introducés: € 53,00

Voor verdere informatie kunt u terecht bij John François 06 50 63 06 71 of
Theo Schneijdenberg 06 11 95 46 77
Mailen kan ook john.francois@hotmail.com of schneijdenberg1@yahoo.com

Let op: Individuele annuleringen kunnen niet worden gerestitueerd. Het OKG bestuur aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid tijdens deze excursie. *Wanneer door maatregelen vanuit de regering de excursie moet worden afgelast worden betalingen gerestitueerd.*

AANMELDFORMULIER EXCURSIE NAAR UTRECHTSE HEUVELRUG EN WIJK bij DUURSTEDE OP ZATERDAG 25 september 2021

Naam: …….

Adres: …….

Postcode: …… Woonplaats:…….

Telefoon:……..

Mobiel: ……..

Email adres:…….

Ik kom/ Wij komen met …….personen

…….. Lid/Leden à € 48,00 p.p. = €

…….. Niet-leden/Introducé(s) á € 53,00 p.p. = €

Totaal te voldoen €

Geeft u ook even aan of u gebruik wilt maken van een gids voor de rondleiding door Wijk bij Duurstede **Ja / nee** (doorhalen wat niet van toepassing is)

(U kunt namelijk ook op eigen gelegenheid gaan met de route kaart (met beschrijving) die u ontvangt en zo zelf uw tijd indelen.)

Wij vragen u vriendelijk om, in verband met de voorbereidingen, vóór 16 augustus 2021 aan te melden en te betalen. (vol=vol)

1. Het volledig ingevulde formulier in de bus te doen of op te sturen naar:
Koestraat 65, 4931CR of te bellen naar 06 38 82 56 68 of te mailen aan: info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

2. De betaling te verzorgen d.m.v. een overschrijving van het totaal verschuldigde bedrag naar rekening **NL 42 RABO 0115 6003 10** t.n.v. Oudheidkundige Kring
'Geertruydenberghe' onder vermelding 'Excursie OKG Wijk bij Duurstede 2021'.
Uw reservering wordt pas definitief als het te betalen bedrag op de rekening van de OKG gestort is.

Deelname aan deze excursie is geheel voor eigen risico. Het bestuur van de Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid tijdens deze excursie.

OPENING TENTOONSTELLING 600 JAAR BIESBOSCH

Op 10 juli j.l. werd in aanwezigheid van het bestuur van de OKG en de bij de opbouw van de tentoonstelling betrokken vrijwilligers de door de OKG georganiseerde tentoonstelling “600 jaar Biesbosch” door wethouder Hofkens geopend. Na een welkomstspeech van Jan van Gils werd door de wethouder de openingshandeling verricht, die bestond uit het met een lange stok met haak als ware het een hengel oppikken van een houten modelvisje. De wethouder slaagde met verve. Deze openingshandeling paste heel goed bij het onderwerp van de tentoonstelling waarop heel veel aandacht wordt besteed aan de geschiedenis van de visserij en haar betekenis voor Geertruidenberg , Raamsdonksveer en Raamsdonk. Naast de visserij wordt uiteraard aandacht besteed aan de ontstaansgeschiedenis van de Biesbosch die ten gevolge van de St. Elisabethsvloed in 1421 ontstond. Onze vrijwilligers zijn er wederom in geslaagd een prachtige tentoonstelling neer te zetten. Een prima prestatie mede omdat de voorbereidingstijd ten gevolge van de coronamaatregelen heel kort was. In zijn welkomstspeech werd hen door Jan van Gils terecht veel lof toegezwaaid.
Op de tentoonstelling zijn veel objecten te zien die samenhangen met werken en leven in de nabijheid van de Biesbosch. Voorts een door de Vereniging tot behoud van de Zalmschouw beschikbaar gestelde model zalmschouw alsmede een uit het Maritiem Museum Rotterdam afkomstig model van een Biesboschschuitje. Te veel om allemaal op te noemen. Het beste is het met eigen ogen te gaan bekijken. De tentoonstelling is tot en met 12 september geopend op woensdag tot en met zondag van 13.30 uur- 17:00 uur. Voor ieder bezoekend OKG-lid is een gratis exemplaar van het speciaal voor deze tentoonstelling uitgegeven magazine beschikbaar.

Bestuur OKG

Werkgroep ZOOM (Zorg Om Onze Monumenten)

De werkgroep ZOOM behartigt de Zorg om onze monumenten in de drie kernen van onze gemeente, overeenkomstig de doelstelling van de Kring. De werkgroep besteedt aandacht aan alle terreinen die het cultureel erfgoed raken en doet aan het bestuur aanbevelingen. Daarnaast is de werkgroep de vraagbaak en het aanspreekpunt van de Kring over alle zaken die samenhangen met behoud, bescherming en versterking van het monumentaal erfgoed in de drie kernen en zet zij zich in om de belangstelling voor monumentaal erfgoed te vergroten. Als het nodig is, onderneemt het bestuur met hulp van de werkgroep gerichte stappen om het cultureel erfgoed veilig te stellen. Vanuit de werkgroep ZOOM heeft de OKG in het voorjaar met de buurtbewoners en de gemeente samengewerkt om te komen tot het upgraden van het stadspark achter de nieuwe Riethorst. Ook het prieel opknappen en exploiteren als theehuis maken deel uit van dit plan. Voor het broedseizoen is een aantal bomen gekapt en is de historische weteringsgracht onderhanden genomen. Echter ligt het werk al enige maanden stil. Momenteel doen wij navraag bij de gemeente naar de verdere planning. Wij houden u op de hoogte.

U zult ongetwijfeld opgemerkt hebben dat onder de monumentale bomen aan het eind van de Koestraat, fraaie natuurstenen elementen zijn gepositioneerd. Onze werkgroep heeft samen met de gemeente deze elementen die bij het grote archeologisch onderzoek rondom het Groot Prinsenhof in de Koestraat op de locatie van de voormalige garage Kwaaitaal, zijn tevoorschijn gekomen, verankerd in de grond geplaatst. De rijke geschiedenis van Geertruidenberg, ten tijde van Prins Maurits die verblijf hield in het Groot Prinsenhof, komt met deze relicten op deze locatie, tot leven, zeker als er ook nog een informatiebord wordt geplaatst.

We attenderen u op de ANWB app Bord in Beeld. Er zijn door heel Nederland zo’n 14.000 tot 16.000 informatieborden geplaatst door de ANWB in opdracht van een gemeente, vereniging of stichting. Hiervan is geen registratie bijgehouden. De ANWB wil dit corrigeren en gaat een complete database van deze borden opbouwen. U kan daarbij heel eenvoudig helpen. Maak met behulp van deze gratis app een foto van het bord, beantwoord de korte vragen en vervolgens komt alle informatie, ook de coördinatoren, automatisch bij de ANWB terecht. Samen met de gemeente wil de ANWB oude en verweerde borden vervangen.
U hoeft zich niet te beperken tot onze eigen gemeente, maar als u er op uit gaat, is het ook voor u een aanmoediging met meer aandacht naar deze welbekende bruine borden te kijken.

Model van Stad Geertruidenberg II in aanbouw (vervolg)

Het model in aanbouw van de stoomraderboot Stad Geertruidenberg, verzorgt door drie vrijwilligers van modelbootvereniging “Het Stormanker” in Breda, hobbyisten die met veel enthousiasme, geduld en precisie dit project hebben opgepakt krijgt steeds meer vorm.
Het model is gesponsord door ‘Vrienden van Museum De Roos en het Bunkercentrum in Geertruidenberg.
Voor de vereniging ‘Het Stormanker’ is het vrijwilligerswerk en veel werd materiaal gebruikt wat bij hen thuis aanwezig is. De bouwers zijn: Jac, Martin en Rinus.
Straks in volle glorie te bewonderen in het museum “De Roos”

Martin heeft nu de raderkasten voorzien van de consoles en stabiliteitsstangen om het uitkragende dek stabiel te houden. Vooral tijdens het varen kon daaronder door de draaiende raderen flink tekeergaan.

Hierboven de proefmontage met de raderen op een tijdelijke as.

Dat werd later verbeterd door de van de schoepen schepraderen te maken. De Stad Geertruidenberg had dit nog niet. Dus moesten ze het met vaste schotten doen.

Klaar om gespoten te worden

Martin heeft de eerste serie van de spaken voor de raderomkasting gereed, inclusief het halfronde schilt voor Bergse Leeuw, die daar op gaat komen.
De spaken zijn eerst als stapel op elkaar gesoldeerd als pakketje. Daarna gezamenlijk in de vorm gefreesd. Daarna de soldeerverbindingen los gemaakt en afgeschuurd.
Hieronder liggen op het schetspapier van het ontwerp door dit deel van het model.

Rinus heeft intussen de omkasting voor de ketel gemaakt. Ook dit is van kunststof. Zo ging het geheel naar Martin. Die heeft de stoompijp gemaakt. In de zijkant zit een inspectieluik. Dit detail is overgenomen van het museummodel Merwede, de lage koperen buis is voor de kolenstortkoker een voorziening om kolen te bunkeren.

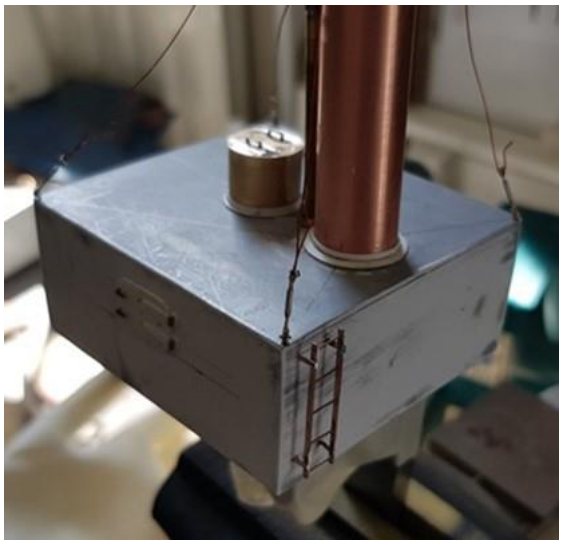

Martin is doorgegaan met het afwerken van de romp en heeft tussendoor de mast gemaakt. Ook deze is weer gereed om geplaatst te worden.

Maar eerst moet de romp worden gespoten, daarna uitharden. Dat duurt ongeveer een week. Dit om beschadigingen van de lak te voorkomen, want er moeten nog diverse onderdelen op de romp gelijmd worden. Dit zijn de steunen voor het raderdek en lagersteunen voor de twee raderen.

De romp is inmiddels uitgehard en hieronder het resultaat.

In een volgend Kring-Nieuws het vervolg van dit minutieus uitgevoerde werk.

Ledenvaria:
Geen vermeldingen

Agenda:

- ***Lezingen Oudheidkundige Kring***
  Alle lezingen zijn tot nadere richtlijnen in het Corna-beleid gecanceld het bestuur zal u zo snel mogelijk informeren hoe en wanneer we hier gevolg aan kunnen geven.

- Interessant voor u? Het platform rampjaarherdenking 2022. Bezoek de website
  https://rampjaarherdenking.nl/
- ***Vergadering bestuur OKG***
  Nog geen vergaderschema opgesteld.

- ***10 juli t/m 14 november Expositie Oudheidkundige Kring***, 600 jaar Biesbosch, met als speciaal thema de visserij. Gratis te bezoeken vanaf 10 juli t/m 12 september open woensdag t/m zondag 13:30 – 17:00 uur. En vanaf 18 september t/m 14 november alleen op zaterdag en zondag 13:30 – 17:00 uur

- 21-01-2021 tot 31-12-2021 Expositie 'De Roos' De Biesbosch in beeld. Meer info?
  http://www.museumderoos.nl/tijdelijke-tentoonstelling/

- **Zaterdag 26 september 2021 excursie OKG Utrechtse heuvelrug en historisch Wijk bij Duurstede. Inschrijven tot 16 augustus 2021**

- ***Tienduizenden archeologische rapporten nu digitaal***, volg deze link https://archeologieinnederland.nl/nieuws/tienduizenden-archeologische-rapporten-nu-digitaal

Planoverleg schema 2020/ 2021
Het Monumentenhuis Brabant biedt in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincie Noord-Brabant de mogelijkheid om ingrijpende restauratie- en herbestemmingsplannen voor rijksmonumenten vroegtijdig te bespreken. Meer weten volg deze link,
http://www.monumentenhuisbrabant.nl/nieuws/
https://www.monumentenhuisbrabant.nl/planoverleg
Zie hier ook, "Woonhuissubsidie vervangt fiscale aftrek voor particuliere eigenaren rijksmonumenten"

Van onze bibliotheek

Circulatie heemkunde bladen

Wist u dat binnen de kring diverse bladen een roulatiesysteem onder de leden wordt. Heeft u hiervoor interesse kunt u zich op Berg-ter Schure of via email info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Een overzicht van deze bladen treft u hieronder;

- "Op 't Goede Spoor" Heemkundekring Waspik.
- De Klok Heemkunde kring Made.
- De Mulder Heemkunde kring Gilze Rijen.
- De Wazerwijen Heemkunde kring Dongen.
- Engelbrecht van Nassau Heemkunde kring Breda.
- De Búrt Heemkundekring Hooge en Lage Zwaluwe.
- Effe Lústere Heemkunde kring Werkendam.
- De Waterschans Heemkunde kring Bergen op Zoom.
- Met gansen trou Heemkunde kring Heusden e.o.
- De Koerier Brab. Heem en Erfgoed Brabant.
- Holland Historisch tijdschrift.
- Immaterieel erfgoed.
- Saillant Stichting Menno van Coehoorn.
- Westerheem Nederlandse Archeologie.
- Zuidwesterheem Archeologie Zuidwest Nederland.
- Vitruvius Vakblad voor erfgoed professionals.
- Terra Cognita Archeologische vereniging Land van Heusden en Altena.
- Archeologie Magazine. Virtùmedia
- InBrabant tijdschrift van Erfgoed Brabant.

---------- ~ ----------

Van de redactie

Beste leden van de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe,
Mocht u kopij willen aanleveren voor het KringNieuws of NieuwsFlits wil ik u dit even mee geven:

De uiterste inleverdatum van kopij voor KringNieuws nr. 4 is **01-10-2021** Het KringNieuws valt dan in de week van 11-10-2021 in de bus.

Mocht er tussendoor belangrijk nieuws te melden zijn wordt een NieuwsFlits via email verzonden.
Tip: kent u iemand in uw omgeving die geen lid is maar wel geïnteresseerd in historie, druk de NieuwsFlits even af of vraag een gedrukt exemplaar aan van het KringNieuws en doe die dan eens bij deze persoon in de bus.

Stuur **kopij** als Word-document, platte tekst, liefst geen opmaak.

Stuur **foto's** (onder vermelding van wie, wat, waar en wanneer) en kopij naar **John François:**
john.francois@hotmail.com

Met vriendelijke groet,
De redactie KringNieuws